

Προσφώνηση του Pedro Olalla

Κυρίες και κύριοι,

Θα ήθελα και εγώ με τη σειρά μου να ευχαριστήσω τη Νομαρχία Αθηνών για την εξαιρετική τιμή που μου κάνει, το Κοινωφελές Ίδρυμα «Α. Σ. Ωνάσης» για την υποβολή της υποψηφιότητάς μου σε αυτή τη σημαντική διάκριση, καθώς και όλους εσάς, φίλες και φίλους, που με τιμάτε απόψε με την παρουσία σας σε αυτή την εκδήλωση.

Πριν από είκοσι έξι χρόνια άρχισα να ασχολούμαι με τον ελληνικό πολιτισμό και πριν από δεκαέξι μετοίκησα στην Ελλάδα για να τον ζήσω από κοντά. Σε αυτή τη μακροχρόνια προσπάθεια, που υπήρξε ανέκαθεν δύσκολη, παθιασμένη και ανιδιοτελής, ποτέ δεν είχα φανταστεί ότι μια μέρα θα αναγορευόμουν Πρεσβευτής του Ελληνισμού.

Πρεσβευτές Ελληνισμού. Τι είναι αυτό που πρεσβεύουμε; Αυτό που ονομάζουμε ελληνισμό δεν είναι απλώς ο πολιτισμός μιας χώρας ή ενός λαού. Είναι σαφώς μια κληρονομιά πολύ πιο πολύπλοκη και οικουμενική. Και δεν είναι μόνο μια κληρονομιά· θαρρώ πως εκείνο που ως Πρεσβευτές του Ελληνισμού καλούμεθα να πρεσβεύουμε είναι προπαντός *μία στάση ζωής*, μια στάση άρρηκτα συνδεδεμένη με το ελληνικό πνεύμα από τους πανάρχαιους χρόνους όπου ο Όμηρος άρχισε την αναζήτηση του πανανθρώπινου στοιχείου: *την ανθρωπιστική στάση*. Μια στάση όχι βέβαια αποκλειστικά ελληνική, που μάλιστα προδόθηκε επανειλημμένως από τους ίδιους τους Έλληνες, αλλά και που αναμφίβολα επινοήθηκε, καλλιεργήθηκε, υποστηρίχτηκε και ανακτήθηκε, ξανά και ξανά κατά τον ρου της ιστορίας, ανατρέχοντας κυρίως στο ελληνικό στοιχείο.

Αυτή η στάση εμπιστοσύνης στον άνθρωπο, στην ικανότητα και στη συνείδησή του για να επιλέγει ελεύθερα το καλό, είναι η δύναμη που γέννησε την ηθική και υπερασπίζεται έως σήμερα τη σκέψη. Αυτή η στάση δεν έχει εγκαταλείψει ποτέ την προσπάθεια να χτίσει έναν κόσμο απαλλαγμένο από το δόγμα, ο οποίος να υπάγεται στην αμφισβήτηση, στην ηθική, στην αισθητική, στη δικαιοσύνη και στην ελευθερία. Και όσοι την καλλιέργησαν, δεν υπερασπίστηκαν μονάχα όσα πίστευαν ότι υπερασπίζονταν στον καιρό τους, αλλά και την ελευθερία και την αξιοπρέπεια κι άλλων αγέννητων ακόμη, τη μελλοντική τους δυνατότητα να γνωρίσουν έναν κόσμο διαφορετικό και μια πραγματικότητα άλλη από το διεστραμμένο προϊόν της καταπίεσης και του ψεύδους. Όπως είναι επόμενο, τούτη ήταν ανέκαθεν η στάση των ολίγων: μια πράξη αντίστασης σε ένα αντίξοο και βάρβαρο περιβάλλον. Ωστόσο, κάθε φορά που έλαμπε στο πέρασμα του χρόνου εν μέσω της αυθαιρεσίας, του σκοταδισμού και των κατώτερων ορμών του ανθρώπινου είδους, η ανθρωπότητα έκανε ένα βήμα προς τη

σύνεση, προς το μέτρο, προς την αξιοπρέπεια του ανθρώπου πέρα από συμφέροντα και πιστεύω.

Αυτή η ουμανιστική στάση οφείλει πολλά στην Ελλάδα, αλλά αληθεύει επίσης ότι και η εικόνα της Ελλάδας στον κόσμο οφείλει πολλά σε αυτή την ουμανιστική στάση. Η Ελλάδα ως ιδεώδες είναι μια πνευματική πατρίδα αιώνιας νεότητας, μια δημιουργία *εν τω γίνεσθαι*, μια ανοιχτή πρόκληση που διατρέχει την ιστορία σαν διαρκής επανάσταση, ή μάλλον, σαν διαρκής σαγήνη προς το καλύτερο. Αυτή η Ελλάδα είναι αναμφίβολα εκείνη η οποία ανέκαθεν προσέλκυε τα πολύτιμα πνεύματα που τη διαιώνιζαν στο πέρασμα του χρόνου. Και αυτή είναι, το δίκως άλλο, η Ελλάδα που με θέλγει από παλιά και που νομίζω ότι, ως Πρεσβευτής του Ελληνισμού, οφείλω να υπερασπίζομαι: η Ελλάδα που μας ωθεί κάθε μέρα στο να γίνουμε καλύτεροι.

Ασφαλώς, δεν είναι βέβαιο πως αυτή η κοπιαστική στάση θα θριαμβεύσει τελικά επί της αυθαιρεσίας και της βαρβαρότητας. Είναι όμως απολύτως βέβαιο πως η αυθαιρεσία και η βαρβαρότητα θα θριαμβεύσουν με μεγαλύτερη δυσκολία ανάμεσα σε όσους υιοθετούν τούτη τη στάση, παρά ανάμεσα σε όσους την αγνοούν ή την περιφρονούν. Για αυτό και αξίζει τον κόπο. Κάποιες φορές, περπατώντας ανάμεσα στις ελιές και στα ερείπια αυτής της χώρας, αναρωτήθηκα τι θα έμενε από τον πολιτισμό μας αν έσβηνε από αυτόν το ελληνικό στοιχείο, πώς θα ήμασταν αν στερούμασταν όχι μόνο αυτό το απέραντο κληροδότημα αλλά και τούτη τη γενναία ώθηση, που πάντοτε κινούσε το ενδιαφέρον προς τον άνθρωπο. Και τότε αντικρίζω ένα απέραντο κενό. Τα ερείπια μάς κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου, μας κάνουν να συνειδητοποιούμε πόσο εύθραυστος είναι ο πολιτισμός, μας υπενθυμίζουν ότι οι κατακτήσεις του είναι εφήμερες, ότι πρέπει να τις υπερασπιζόμαστε κάθε μέρα που ξημερώνει, και ότι ο μόνος εφικτός και άξιος του ονόματός του πολιτισμός είναι εκείνος που ενώνει τους ανθρώπους ενάντια στη βαρβαρότητα. Αυτό το μάθημα μάς έχει αφήσει η Ελλάδα, μαζί με την πρόκληση να μην είμαστε μόνο κληρονόμοι αλλά και συνεχιστές.

Για όλα αυτά, δέχομαι με τιμή και υπευθυνότητα αυτόν τον στρατευμένο τίτλο του Πρεσβευτή του Ελληνισμού. Για όλα αυτά τα αγαθά, που μας έδωσε η Ελλάδα, και γιατί ειλικρινά πιστεύω πως κάθε φορά που οι άνθρωποι επαναστατούν στο όνομα του ανθρώπου, πρέπει να αναφέρονται στην Ελλάδα.

Ευχαριστώ πολύ.